

sína út til eina einliga mammu. Hetta merkir ofta, at einasti møguleiki fyri at fáa tak yvir høvdið verður ein íbúð sum onnur — eisini fólk við tveimum inntøkum — vrakað, vegna ta høgu húsaleiguna. Prisir sum 5000-6000 kr. um mánaðin eru ikki óvanligir. At byggja ella keypa sær egnu hús — sum er vanliga gongdin hjá kjarnufamiljuni — kemur næstan ikki uppá tal hjá einum einligum forsyrgjara. Tað letur seg heilt einfalt ikki gera at sita í einum húsum við bert eini vanligari lönarinntøku. Hetta merkir, at tann einsamalli forsyrgjarin er noyddur til at hava fleiri stov, um hann skal klára rentur og avdrög. Um hann væl at merkja er so »heppin« at fáa lán í bankunum. Bankarnir eru ógvuliga varnir við at læna einsamøllum fólki við børnum pening. Kortini eru fólk sum vága hetta stóra takið, sum sjálvandi ikki er uttan menniskjansligar og sosialar umkostningar. Tað eru dømi um at børn fara svong í song, heilt einfalt tí rentur og avdrög fara avstað við allari lønini, so einki verður eftir til mat. Hesi somu børn mugu eisini finna seg í at vera einsamøll ella ansað av øðrum meginpartin av tíðini, tí tað eina foreldrið tey hava, altíð er til arbeiðis.

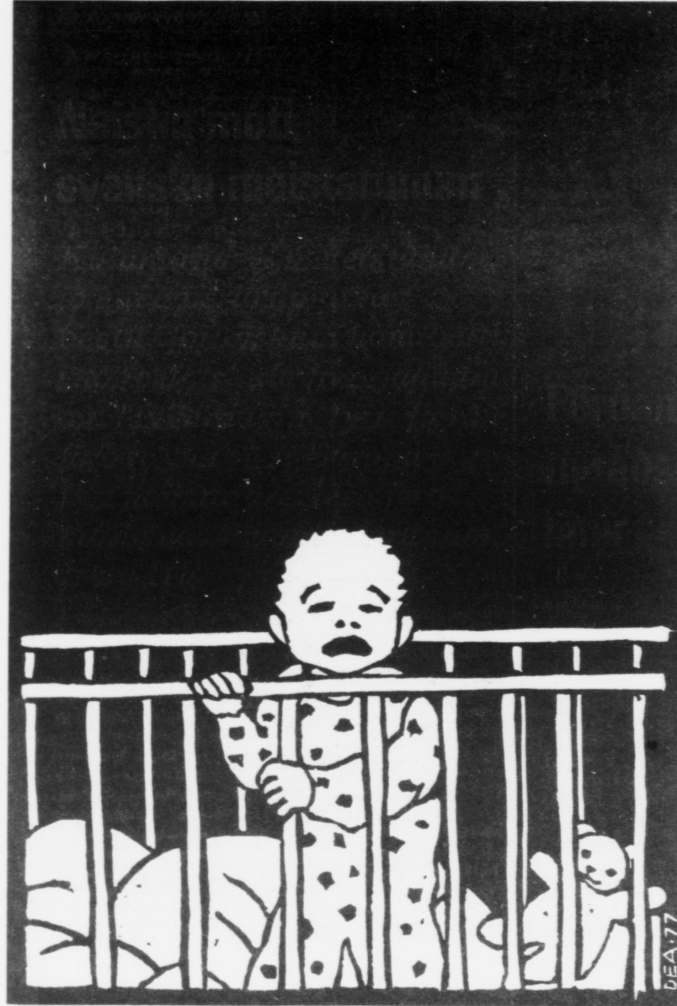
Vánaligur sosialpolitikkur

»Soleiðis kann stóðan vera hjá tí einliga forsyrgjaranum sum hevur arbeiði og kanska útbúgving. Hesin bólkur fær einki frá tí almenna.

Ein annar bólkur av einligum forsyrgjarum, sum er uppfatur verri fyri enn tey, sum hóast alt forvinna sær pening, eru tey uttan arbeiði. Vanlig mannahugsan er, at bert tú ert einsamallur forsyrgjari, so fært tú alt upp í hendurnar frá tí »almenna«. Hetta er ikki rætt. Tann einliga mamman fær 500 (fimmhundrað) krónur um mánaðin frá pápanum. Um hon er uttan arbeiði, er tann peningaligi stuðulin, hon kann fáa frá samfelagnum, umleið 2000 kr. Av hesi upphædd skal hon gjalda húsaleigu, ljós, hita, mat og klæðir o.s.f.r.»

Særandi vanvirðing

»Tann einliga mamman er altíð í verjstøðu. Fólk halda, at vit skulu vera nøgdari enn onnur og taka til takkar við minni enn tey. Vit hava eisini fingið sum vátan vott framaná at tað er eingin meining í at vit skulu hava hús, hús

eru bert fyri familjur. Men sjálvandi eru vit familjur. Samfelagsliga hava vit akkurat somu ábyrgd sum tey giftu, og sum forsyrgjarar hava vit uppfatur størri ábyrgd. Vit skulu eisini hava tak yvir høvdið, klæðir og mat í munin. Vit mæta oftani vanvirðing, ið kennist særandi, tí vit royna alt hvat vit kunnu og røkja okkara skyldur so gott vit megna.

Støðan hjá pápanum

»Støðan hjá pápanum er heilt ódrvisi. Tá hann hevur rindað sínar 500 kr. um mánaðin í barnapeningi, sum valla røkkur til mjólk, so heldur hann seg hava gjørt sína samfelagsligu skyldu. Fólk tykir næstan synd í honum at hann má av við hesar 500 krónurnar.

Felagsskap fyri einligar forsyrgjarar

»Vit verða spurdar um hví vit ikki stovna ein felagsskap fyri einligar forsyrgjarar og á tann hátt stuðla hvørjum øðrum.

Tankin hevur eisini ofta verið framman, tó uttan at nakað ítokiligt hevur verið gjørt. Igjøgnum ein tilik-an felagsskap kundi verið stuðlað moralskt samstundis sum vit stóðu sterkari yvirfyri myndugleikunum í samband við evt. krøv viðvíkjandi betring av livikorum okkar. At tankin ikki er vorðin veruleiki, skyldast, at tann einliga mamman hevur nógv mikið at takast við. Hon er bundin á hondum og fótum tey fyrstu fimtan árin. Hon er einsamøll um allar uppgávur viðvíkjandi barninum. Hevur hon nýføðing, orkar hon einki annað. Tað kann vera sera trupult hjá tí einligu mammuni bara at sleppa avstað á ein fund. Men vit hava brúk fyri einum felagsskapi, so vónandi hendir okkurt á tí økinum.»

»Mammulønin«

Mammurnar, Sosialurin tosaði við, halda ikki nógv um sokallaðu »mammulønina«.

»Spurningurin er um upphæddina«, siga tær. »Tað er trupult at ímynda

sær, at hon verður serliga stór. Tað verða forsyrgjarar, ið frammanundan hava ráð at vera heima ella ikki hava fyri neyðini at arbeiða so nógv, sum fáa fyrirmin av henni. Mammulønin kann eisini hava við sær, at kvinnur, su hava fingið figgarligt sjálvstøði, aftur skulu verða bundnar at monnum og ókonomiskt. Tað verður heldur ikki umráðandi fyri tær at fáa sær útbúgving. Her verður so avgjört ikki hugsað um javnrætt. Kvinnurnar hava striðst fyri fyri javnrætti á arbeiðsplássunum og líkælön. Um arbeiðsloysi stingur seg upp, so er tað kvinnan, sum skal til hús. Fyrirminurin fyri ta einligu mammuna verður ongín. Børnini hjá okkum verða gloymd burtur av teimum so nevndu familjupolitikarunum. Tey hava tað frammanundan ringt samfelagsliga og privat. Tey kenna tað, at tey eru ikki í somu stóðu sum onnur børn. Um tað ikki er henda stóðan, sum skal betast við mammulønini, hvørji hava teir, ið færa familjupolitikkin, so hugsað um?»

Betri sosialóggávu

»Tá vit hugsa um, at umleið fjórðingurin av øllum børnum í Føroyum verða fodd uttanfyri hjúnarlag, er her talan um ein rættluga stóran minnilutabólk, sum hevur ov vánalig kor at liva undir. Føroyar sigast at vera eitt vælferðarsamfelag, men samfelagið má metast eftir hvussu tey veikastu í samfelagnum hava tað. Og í Føroyum eru nógv sum ikki hava tað gott figgarliga og sosialt. Við vánaligum sosialum umstøðum fylgir vanvirðing, tí her eru tað nógv, sum hava pening sum hava allan rættin.

Tað skal sláast fast at ógvuliga fá velja at vera einsamallir forsyrgjarar. Flestu verða tveitt út í ta stóðuna. Fyrirmyndin um kjarnufamiljuna og harvið parforholdið stingur ógvuliga djúpt. Fokus skuldi istaðin fyri verið sett á bornini, soleiðis at tey fingi livilig kor, hóast foreldrin ikki livdu saman. Hetta er fyrst og fremst ein peningaligur og soleiðis ein politiskur spurningur. Barnapeningurin

frá pápanum, sum er ein vanvirðislig upphædd, skuldi verið hækkað mundi. Í øðrum Norðanlondum er sosialóggáva, sum gevur rætt til at fáa eyka barnatílskot frá tí »almenna« um man er einsamallur forsyrgjari. Henda kundi verið brúkt sum fyrirmynd í Føroyum. Tann figgarligi styrkur einliga mman uttan arbeiði fær átti at verða hækkaður. Eitt hugtak sum ibúðartrygging, sum tekur hædd fyri hvussu stór lönarinntøka er í húsrhaldinum, er ókent í Føroyum, men kemur væl við aðrastaðni hjá mongum, sum ikki eru væl fyri figgarliga. Hjá okkum hevði verið hóskaði at einsamallir forsyrgjarar høvdu møguleikar at fáa lagaligari lán í samband við húsakeyp/bygging.

Alt hetta ikki fyri at vit sum foreldur kunnu dusa okkum, men fyri at børn okkara fáa eins góð kor og onnur børn, so tey hava eins góðar møguleikar at mennast á jøvnum fotti við tey», segdu tær einligu mammurnar at enda.

etj.

Posthúsið í Hvalvík

Søkt verður eftir posthúisleiðara til posthúsið í Hvalvík.

Arbeiðstíðin er 52 tímar um mánaðin. Løn sambært 1. lønarflokki í sáttmálanum millum Føroya Postfelag og Føroya Landsstýri.

Umsóknir skulu sendast í seinasta lagi 18. oktober 1986 til: Postverk Føroya, Bygdaavgreiðslan, 3800 Tórshavn.

Selskabet til Værn for Dansk Folkestyre

Viðvíkjandi SVDF (Selskabet til værn for dansk folkestyre) so skuldi hetta felag ikki verið Sosialinum heilt ókent. Í samband við ísraelsku herferðina inn í Libanon í 1982 skrivaði P.H. Bering grein í Aktuelt. Undirskriftin var P.H. Bering, formaður fyri SVDF.

At tosa um eitt loyndar-

felag er tiskil heilt misvisandi.

m.m.